

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
sena primeroma zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo
(sam administracija) in ekspedicija na
Florijanske ulice h. št. 19.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. -- kr.
za pol leta . . . 5 " -- "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Rožnih ulicah
šte. 25.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Nemškutarija v opoziciji.

Kdo bi bil pred letom kaj takega verjel? „Tagblatt“ se res nekako na zadnje noge postavlja in vladi nasprotuje. Očita vladi, da je v Ljubljani slovenski stranki do zmage pripomogla. V listu od srede pa že polemizira z uradno Laibacherico. Ali si je mogoče misliti bolj smešno prikazen, ko „Tagblatt“ v opoziciji?! Vprašanje nastane, koga ta list prav za prav zastopa? Nekdaj je bil tako nekaj, kakor vladen list, pritrkoval je „ljubljančanki“, mogli so ga smatrati tudi uradniki za svoj organ. Če pa „Tagblatt“ proti vladi piše, ali ga smejo uradniki za svoj organ spoznati? List piše v duhu nemško liberalcev; kje pa so na Kranjskem prav za prav tisti nemškoliberalci, za katere bi bil ta list pisan? Če uradnike odštejemo, kje pa je potem še kaj Nemcev? Ne verujemo, da bi „Tagblatt“ na Kočevskem več ko deset naročnikov imel; za te se tedaj ne splača, vzdrževati poseben list, če že pustimo veljati, da so Kočevarji vsi za program „fortsritlerjev“, ki ga najbrže niti ne poznajo. Za koga je potem pisan ta list? Kje je tisto nemško-liberalno občinstvo na Kranjskem, za katerega je treba posebnega organa?

Tu imamo le neko koterijo, obstoječo iz nekaj zagrizenih renegatov in nekaj priseljenih Nemcev, kakor so Dežman, Schrey, Kece, Hočevar, Deu, Dollenz, Škedl in še nekaj tacih. Tedaj ta peščica hoče na svojo roko vladi nasprotovati, hoče v slovenski deželi neko nemško politiko vganjati! Ali ni to smešno početje?! Kak vspeh se mu zamore prerokovati?

Ne, „Tagblatt“ nam ni več nevaren, še manj pa vladi, podoben je muhi, ki zamore

le sitna, nikdar pa nevarna postati. Ti ljudje menda res mislijo, da so oni pri volitvah zmagovali, ka-li? Pri sedajnih volitvah bila je vlada nevtralna, nekteri uradniki so pa še vedno za nemškutarsko stranko delali, in vendar je narodna stranka zmagala povsod. Kaj še le bo, ako bodo „Tagblattovci“ vlado res tako zdražili, da bo zoper nje na noge stopila, ali ne bode njih stranka zginila kakor kafra? Može čudne postave in še bolj čudnih možgan! dajte vendar malo okoli sebe pogledati in seštejte se, koliko vas je; pustite opozicijske muhe, za katere kratko malo nimate ne moči, ne sposobnosti, in skrite se s svojim „Tagblattem“, da ne doživite še večje blamaže! Če že hočete svoj listič imeti, da bo v nemškem jeziku lokalne novice prinašal, imejte ga; pa nemškoliberalno politiko delati v čisto slovenski, narodno zbujeni deželi, to nima nobenega pomena, to je naravnost smešno. Generali brez armade, Dežman, Kaltenecker, Schrey, pač še vedno upajo, da se bo zopet presukalo, in da bodo potem zopet nekaj meščanov na svojo stran pridobili, zato še naprej zakladajo organ kranjskih renegatov. Pa to upanje smejo pač že zdaj popustiti; zlati časi za nemškutarje, ko je bil še Widmann predsednik dežele in Vestneck njegov adjutant, se ne povrnejo nikdar več, — „die schönen tage von Aranjuez sind vorüber.“ Kaj mar mislijo, da bodo s svojim „turškim listom“ Taaffeja vrgli? Se ve da, sprava med narodi tem ljudem ni pogodu, ker so od večnega prepira živeli in nekaj nezasluzene veljave dosegli, pa zabranili ne bodo, kar vlada zdaj namerava, ker je že skrajni čas, da se tudi Slovanom nekoliko duška pusti.

Po vsem tem ne moremo verjeti, da bi se „Tagblatt“ še dolgo pri življenju ohranil. „Fallen seh' ich zweig auf zweig“ morajo tožiti njegovi patroni že zdaj; naj le še nekoliko počakajo, prišlo bo še bolje — za nas, in kmalo bodo tudi sami spoznali, da je „Tagblatt“ svojo žalostno ulogo doigral.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 11. julija.

Najvažnejša v notrajni politiki in kaj vesela je novica, da so Čehi v velkem posestvu na Moravskem popolnoma zmagali. Med grajščaki na Moravskem ste namreč tudi dve stranki, jedna nemško-liberalna, druga slovensko-federalistična. Dozdaj je zmagovala pri volitvah liberalna stranka. Letos, ko se je že na Českem kompromis naredil, ponudili so tudi moravski federalisti nemškemu grajščakom kompromis in predlagali, da naj nemški grajščaki imenujejo pet svojih, slovanski pa bodo s štiri mi poslanci zadovoljni. Nemci pa, ošabni in svoje zmage gotovi, odbili so vsak kompromis in zapisali na svoje listke vseh devet imen nemško-liberalnih. Na to so tudi Slovani nemška imena zbrisali in zapisali samo slovanska. Prišlo je do volitve, ki jo je vodil stari Schmerling, kateri je nalašč zato v Brno prišel. Ko je bilo škrutiniranje končano, in so Slovani že žalostni odhajali, svesti si propada in neveseli, da se sprava ni dala doseči, — kaj se zgodi — prečitajo se imena izvoljenih, in bili so sami Slovani! Slovansko-federalistična stranka je prodrla z vsemi svojimi kandidati, Nemcev nijeden ni bil voljen,

Ljubljanske slike.

Gospodična (*papilio vel domincula*).

(Dalje.)

Vsak pametno misleč človek s človeškimi čutili bo sprevidel in kolikor toliko za opravičeno spoznal, da „stara gospodična“ ne more biti prijazna ne ženskemu ne možkemu, ne mlademu ne staremu svetu; zato se njena ljubezen od človeka nje nevrednega prenese na žival, od katere se je nadejati vsaj hvaležnosti, katere pri človeštvu ni. Napravi si toraj maček in psiček, a takih, katerih tudi svet ne mara; morajo biti nespodobno grdi ali pa ostudno majhni, zraven tega pa hudobni, da se zaletavajo ljudem pod noge in strašijo otroke. Naj jih, saj bo iz otrok kmalu tudi tisti hudobni svet, ki je nji toliko krivice storil. Njeno načelo je zdaj maščevanje in maščuje se celo nad ljudmi, ki jej svoje žive dni niso storili nič žalega. O tem obširneje na drugem mestu.

Nektera se pa vrže na denar, ker drugje ljubezni ni našla; ker jej svet ne privošči veselja, naredi si ga vkljub svetu sama z mrtvo stvarjo. Taka postane „usmiljena sestra“, dajé

denar na 60 do 120 odstotkov in če revež, ki se je v njene mreže zapletel, ne more več plačati kapitala in obresti, ga odere do kože, posadi ga z rodovino na cesto, v blato, na mraz ali v sneg, usmiljenje je pri Bogu, pri nji ga ni. Lice jej je kamenitno resnobno, le takrat se čeljusti odpro za kak smehljaj, kadar njene koščene roke štejejo bankovce in računijo dobiček. O taki potem svet pravi, da ne umre, ampak se le posuši. Vendar po njeni smrti ne ostane za njo nič, ko njen denar, ki pa tudi nikomur ne prinese sreče, ker se ga drži preveč kletve in solz.

Od drugih starih žensk se razloči stara gospodična tudi še po svoji nošnji, ker še zmiraj rada kaj pisanega na-se pripne; tudi hoje je bolj gibčne in poskočne, starost skriva, dokler najdalje more, z vso umetnostjo oblačenja, s tujimi zobmi, barvanimi lasmi in obrvmi in gladno kožo, kar jo vsak dan veliko dela stane, itd.

Ženski volk (*femina rapax*).

Nahaja se po vseh stanovih in se nabira iz omoženih, ki nimajo otrok ali so jih na ka-

koršni koli način zgubile, iz vdov, po katere ne mara več seči možka roka, tudi iz obojih teh, če imajo za možitev godne hčere, ki pa že dolgo čakajo zastoj snubačev, in iz neomženih ravno prej popisane sorte; zato je že take starosti, da je ne veseli več to, kar mlajši uživajo. Ime jej pristuje od njene navade: živeti ob časti, dobrem imenu in peščenju drugih ljudi, kateri pred njenim jezikom niso varni nikjer in ne ponoči ne podnevi. Zalezuje oba spola enako marljivo, tudi pri tem ne gleda zelo na starost, vendar so jej srečni ženini in neveste in pa srečni mladi zakonski najljubši grizljaj. Kremplji, s katerimi grabi in lovi svoj plen, so jej oči in ušesa. Braniti in varovati se je tem težje, ker tako oropani večidel še ne ve, da mu je čast in poštenje in s tem sreča vzeta, ko je že davno v zobeh vsega mesta, in kedar zvé, je že prepozno, če bi prav zvedel za volka, ki mu je tako brez njegove vednosti vse to vzel, kar se pa navadno tudi ne zgodi.

Zbirališča svoja ima ta zelo nevarna in škodljiva žival pozimi in ob gradem vremenu doma v brlogu te ali one, kjer si jezik maže

propadli so zagrizeni centralisti Eichhoff, Hopfen, Kübeck, Pillersdorf itd., voljeni pa so bili grof Belkredi, grof Berchtold, grof Dubsky, grof Stockau, grof Vetter, grof Fürstenberg, grof Salm, baron Lavdon, grof Gudenau. Imeli so pred nemškimi kandidati 9 glasov večine. Kako je bilo to mogoče, bomo še le izvedeli, morda so nekteri k spravedljivi stranki prestopili, ali pa so nemški grajščaki, zmage gotovi, premalo delali, da niso vsih svojih na volišče prigurali. S to zmago je odločena večina prihodnjega državnega zbora, pridobljena je za nas. Med tistimi, ki so pri tej volitvi propadli, bil je tudi minister Chlumetzky. Tako ministri letos povsod propadajo.

V **Gorici** je bil voljen v velikem posestvu dr. Pajer, protikandidat „irredentari“ Vicentini je ostal v manjšini.

V **Dalmaciji** je v kmečkih občinah voljenih pet Slovanov: Pavlinovič, Monti, Pučić, Bulat in Vojnovič. Samo Klaič je propadel v šestem okraju proti lahonu Ivaniču.

Da **Čehi** pridejo v državni zbor, je skoraj gotovo. Položaj je zdaj ves drugačen, zdaj se dá kaj doseči, če zdaj ne, potem nikdar več. Nekdajna toliko zasramovana opozicija gleda z veseljem očesom v prihodnost, ustavaki pa so poparjeni in obupani, če jim zopet od zunaj kaka pomoč ne dojde, v Avstriji so se popolnem diskreditirali.

Vnanje države.

Na Dunaji bivata ravno zdaj dva **srbska** poslanca, da se dogovorita z našo vlado, kje in kako bi se združila srbska zemlja z našo po železni cesti.

Na **Laškem** se bo ministerska kriza bojda tako končala, da bo **Cairoli** zopet v ministerstvo vstopil.

Turčija hoče zopet Egipt pod svojo neposredno oblast spraviti, in je poslala Namyk paša tje, da bi se prepričal, koliko ima podkralj dolgov. Ali jih misli mar sultan plačati, ki sam do vratu v dolgovih tiči?

V kratkem bo poslednji ruski vojak zapustil **Rumelijo**, ali bo pa potem dobro, o tem bi se dalo dvomiti, saj so Bolgari že zdaj napadli juče v Karlovem, kdo vé, v kako malem času se bodo sprijeli zopet s Turki?

V **Belgiji** in na **Francoskem** boré se srditi boji v parlamentih med katoliško

in med liberalno stranko. Mnogokrat pride do škandaloznih prizorov, kakor v Bruselju, kjer je nek poslanec ministra tako razžalil, da ga je ta hotel na dvoboj poklicati.

Na ukaz cara se ima vsa **ruska** vojska na mirovni stan postaviti. Vendar ima Rusija še vedno svoje male boje v Aziji, sedaj proti Turkomanom, ki napadajo ruske mejaše.

Na **Nemškem** se počasi zopet vse v stare vojnice nazaj pomika, in popravlja, kar je divji radikalizem slabega ustvaril. Povrnitev k zdravi pameti imenujejo judovsko-liberalni listi tudi tam reakcijo, kakor pri nas v Avstriji.

Izvirni dopisi.

Iz Celja, 7. julija. (Volitve po kmetških občinah in mestnih skupinah na Štajarskem) so končane. Kdo ne bi se veselil nad zmago naših treh slovenskih kandidatov, gg. Vošnjaka, Hermana in Göllna? Da prva dva gospoda zmagata, o tem ni bilo dvomiti. Da je pa tudi g. baron Gödl podrl nemčurskega mogotca, in da je premagal s toliko večino glasov — tega se menda ni nihče nadejal. Z gosp. Gödlom smo spravili v državni zbor moža, ki bo že s svojim velikim uplivom, ki ga ima v najvišjih dunajskih krogih, lahko mnogo pripomogel na korist svoji domovini. Gotovo so jako modro storili štajarski rodoljubi, da so se zedinili za kandidaturu tega blagega moža ter povsodi tako energično delali za njegovo izvolitev.

Po nemških štajarskih občinah je izvoljenih 5 katoliških poslancev; šesti je liberalen kmet, ki je pa prodril le z majhno večino glasov proti konservativnemu kandidatu. Vsega skupaj smo pridobili mi Slovenci en sedež, nemški konservativci pa tudi enega.

Dne 4. julija so volila naša mesta in trgi v celjski mestni skupini je kandidiral znani frامason dr. Foregger; nasprotnik mu je bil vitez Berks. Prvi je dobil 305, Berks samo 261 glasov; narodna stranka je propadla. Kako je to prišlo? Vsaj dr. Foregger nikomur ni prav všeč. Dovolite mi, da to reč celó objektivno razjasnim. Ko so se štajarski rodoljubi razgovarjali 29. majnika t. l. v Mariboru zastran kandidatov v državni zbor, so postavili sicer za kmečke občine, po južnem Šta-

jerskem kandidatu; za celjsko mestno skupino pažse ni imenoval noben kandidat in sicer za tega voljo ne, ker je hotel g. Žnideršič s a m kandidirati in naravnost onemu zboru brzojavil, naj se oficijalno za narodnega kandidata ne proglasi; kajti če ga Slovenci le samo podpiramo pri kandidaturi, bo lože zmagal. Dobro, vsi zborniki so bili s tem zadovoljni. Žnideršič je imel mnogo simpatij ne le pri Slovincih, temveč tudi pri zmernih Nemcih. Vse je reklo: Šnideršič gotovo prodere. Toda omahljivi mož se čez nekaj časa po onem zboru kandidaturi odpove; in sicer ga je k temu prisilil — če sem dobro podučen — nek sorodnik, čiste liberalne krvi. Med tem smo Slovenci že mnogo časa zgubili. — Toda ročno se razglasi nov kandidat: vitez Berks. Ta mož pa je bil vsem Slovincem jako sumljiv. Lani se je ponujal našim kmečkim občinam za deželnega poslanca nasproti prof. Žolgerju in dr. Dominkušu, letos pa hoče biti kandidat narodne stranke. Zraven tega se je razvedelo, da je Berks l. 1875 izstopil iz katoliške cerkve ter postal brezvernež. Govoriti se je začelo o čudnih njegovih družinskih razmerah, ktere ne gre javno razpravljati itd. Sklical se je sicer volilni shod 23. junija v Celji, na kterem se naj novi kandidat postavi, pa ta shod se je razšel brezvspešno, in precej po zboru se je od merodajnih slovenskih krogov začelo agitirati zopet za Berksa, proti kteremu pa je bila iz zgoraj navedenih vzrokov ogromna večina volilcev duhovskega stanu, kteri reprezentirajo nad 40 glasov v celjski mestni volilni skupini.

Ne le, da duhovniki sami niso vedeli, bi li za Berksa glasovali ali ne, oni tudi niso mogli nikomur Berksa prav priporočati. In veljava duhovnikov je v mnogih krogih še vedno jako močna. Toda narodna stran je še vedno upala zmagati, kajti razun celjskega mesta so se vsi trgi in mesto Brežice Foreggerju upirali. Tu se zgodi nekaj nepričakovanega. „Cil. Ztg.“, Foreggerjev leibjournal, prinese dan pred volitvijo opomin celjskega mestnega župnika in opata, Antona Wretschko-ta, do volilcev celjske mestne skupine. Gospod opat svari namreč iz navedenih vzrokov „kot duhovnik in mestni župnik“, naj nihče, kdor še kaj pozitivne vere ima, za Berksa ne glasuje. To je bila voda na Foreggerjev mlin. S to objavo v „Cil. Ztg.“ letajo liberalni agenti po mestu k

s kavo, da ne otrpne pri obilem trudu, poleti in o lepem vremenu pa „pod Turnom“, v „švicarski hiši“, pod Rožnikom ali pa kje drugje blizu Ljubljane, kjer je več ljudi videti. Posamezno pride tudi na kak drug kraj priskrbet se s tvarino zá se in za druge. Sploh posnema pajka, ki nastavlja mreže tam, kjer največ muh poseda in memo leta. Tako posamezno nabrano tvarino pripravi za prežvekanje, ker je že tako vstvarjena, da sama ne mara obdržati tega, kar je vjela, ampak dá naprej, da se potem na vse mogoče strani dalje sprede in včasih res postane iz komarja konj.

V družbi se podá na prežo z Ljubljane že brž popoldne, da bi kaj ne zamudila. Na prežišči sede na najočitnejši kraj, da njenim vedno premikajočim se očem ne uide ne živa duša memo. V roki ima navadno na pol začeto nogovico in iglice jej drkajo s silno naglostjo skoz suhe ali pa prav tolste prste. Ali še hitreje jej drdra strupeni jezik po ustih, ki, čeravno so le polna škrbin, so vendar strašnejša od žrela krokodiljevega ali tigrovega. Koliko poštenosti, koliko sreče je že taka pošast požrla, a sebi ne v najmanjšo korist!

Največe veselje njeno je, če se jej je posrečilo razdreti kako možitev ali zakonsko srečo. To je potem žvrgolenje in hihitanje v „izbrani“ družbi, sam peklenščak jo zavida za njeno slavo!

„O čem pa drugače živi, kajti z obiranjem ljudi in opravljanjem se ne služi vsakdanji kruh?“ — tako bo morda kdo prašal. Res, prijatelj, s tem se ne služi, večina te sorte ga tudi ne zna služiti, ga nikoli služila ni. Če je omožena, čemu bi bil mož? On naj služi in če več ne služi, je že dosti zaslužil ali pa brez dela vleče penzijo iz cesarske kase. Skoro isto je, če je vdova, le „stara gospodična“ mora imeti kak drug vir, da more biti sposoben ud te lepe družbe.

Tu smo v mislih imeli le ženskega volka gosposkega stanu, pa se v Ljubljani nahaja tak volk še po vseh drugih nižjih stanovih. Ta je po svojih navadah zeló podoben prvemu, le da je sestavljen iz nižjih stanov, pa prav po prejšnji sistemi, le da ne hodi v svili in gosposkih cunjah na lov, ampak v priprosti, večkrat celó umazani in raztrgani obleki in da svojih zbiralšč in pasti nima tam, kjer oni, ampak

povsod, kjer se dve ali njih več snidejo, tora za ulicah, pred cerkvijo, na trgu, pred štacunoj itd. Plena (ropa) ne išče samo po svojih nižih krogih, ampak hodi na lov še rajše v više kroge, v čemer jej dobro služi poznanje ljudi, kraja in družin. Včasih je še dobra in prav všečna, celó nalašč najeta in plačana prinaševalka višim svoje vrste, ki potem resnice tega, kar jim je sporočila, ne dajo še le policijsko preiskavati, ampak vse vzamejo za dobro, pošteno blago. Posebno dobro služijo pri zalezovanji zaljubljenih obojnega spola; zalezovani ali zalezovana sta še vsa zamišljena v svojo srečo, za ktero ne ve živa duša, a že sta vjeta v mrežo in šiba zá-nju že spletena. Je li potem to, kar se zvé, resnica ali laž, se ne preiskuje, marveč kar na besedo verjame in to tem rajše, čim strašneje se sliši, čim hudobneje se dá razplesti in popačiti ter prrediti tako, da je prav mastea grižljeja za druge iste vrste.

Akoravno ženski volk obojne te vrste najraje preži na srečne zakonske, srečne in nesrečne zaljubljene in nezaljubljene ženine in neveste, v stran vhaajajoče omožene in oženjene,

dvomljivim volilcem, jim dokazujejo, da gosp. opat želijo, naj se Foregger voli. In to je pomagalo da je Foregger zmagal. — Duhovniki so se večinoma glasovanja zdržali; kajti, čeravno je Berks obljubil, da hoče v cerkveno-državnih zadevah glasovati s Hohenwartovo stranko, se vendar mnogoteri gg. duhovniki niso upali odpadniku od katoliške cerkve dati svojih glasov. Drugi pa, ki so vendar za-nj glasovali, so menili, da dobro storijo, če izvolijo manjše zlož, da s tem zabranijo hujše. In tako se ni čuditi, da je z nezadovoljno večino 44 glasov prodril zopet Foregger. Previdni možje so vedno svetovali, naj se namesto B. postavi drug kandidat, čistega značaja — toda zastoj. Vedno se je odgovarjalo, da je že prepozno itd. Gotovo pa je, da bi bili v zdajšnjih okoliščinah z zmernim konservativcem, bodi si z Nemcem ali Slovencem, v tej skupini zmagali. Zato se pa naj v prihodnje pri nasvetovanji kandidatov naši voditelji ne prenačijo; naj gledajo vendar na to, da se izvoli mož, kteremu zamore tudi duhovnik z lahko vestjo sam dati svoj glas in kterega zamore tudi drugim priporočati. — Toda iz te volitve je vendar razvidno, da liberalno-nemčurska trdnjava na spodnjem Štirnem se je začela rušiti. Če smo previdni, le še en naskok. — O prihodnjih volitvah jo gotovo poderemo v razvaline. K temu nam pomagaj Bog in sreča junaška!

Iz gorenjske Doline, 9. julija. „Tužna Koroška!“ tako sem zaklical, ko preberem telegram v „Slov. Narodu“, da sta Einspieler in Neste pri volitvah v kmečkih občinah propadla. Kakor smemo Kranjci in Štajarci na končane volitve ponosni biti, tako nas mora izid koroških volitev žaliti, ker skoraj tretjina deželnih prebivalcev ne enega poslanca ne bo imela v državnem zboru. Žalostni ta izid nam je zopet sijajna priča, da se Korošec še premalo zaveda svojih državljanjskih pravic in da je v verskem in narodnem oziru silno zanemarjen. Posebno kar versko prepričanje in spoznanje zadeva, ni nobena dežela pod cesarjem v primeri tako plitva, kakor ravno Koroška. Da Einspielerja niso volili, se ni toliko čuditi, ker so pri volitvah slovenske srenje z nemškimi namešane in se Nemci slovenščine boje kakor hudič križa; da je pa belški g. dekan, ki je vendar trd Nemec in značajan mož, propadel, je najbrže

se vendar ne brani tudi kacega družega grižljeja, če tako mastnega ni. O taki suši pride premoženje, pridnost, zmožnost, starost tega in onega na vrsto, sodijo se ženske in možki enako ostro, le dobrih lastnosti ni pri nobenem in nobeni, ia če se ktera upa s kako pohvalo tega ali one na dan, brž je takó, kakor če vržeš kamen med vrabce v prosu. V nobenem obziru ne sme nobeden ne poštene dlačice na sebi obdržati, oglodan in izsrkan mora biti, da ga ni družega ko meh, ko ga ta selska iz svojih krempļjev spusti. Tudi v zgodovini skoro vseh rodovin je izvedena in njen bistroum dobro vé, kdaj je treba kaj starega, davno že pozabljenega pogreti in privleči na dan, da počí in kaj raznese. Kar sama ne pomni, je zvedela od drugih, kajti družba teh „lepih duš“ je nekako „zgodovinsko društvo“, novi udje se po ustmeni kroniki lahko podučé o preteklosti in sedanosti vseh količkaj vrednih prebivalcev mesta, o rodovinah zvé lahko še več nego je v krstnih bukvah zapisano, in tako je po pravilih te družbe vedno skrbljivo vzlasti za naglo raznašanje škandaloznih dogodov in ohranjenje te kronike. Število se utegne skr-

verski nemarnosti in mržnji do duhovnov pripisovati.

To premišljevanje pa me napelje, da še o volitvi gorenjskih občin 24. junija v Radoljci nekoliko spregovorim. Kakor znano, je dobil grof Hohenwart 53 glasov; le fužinska volilca sta za nasprotnega kandidata Fr. Prešerna, brezniškega župana, glasovala in tako splošno edinost nekoliko skalila. Po volitvi sem enega fužinskih volilcev prijel in prašal, zakaj sta vendar Prešerna volila? In na to mi je odgovoril: „Ker smo v Weissenfelsu Nemci in ne maramo za Slovenščino!“ „Pa saj Prešeren ni Nemec, on je rojen Brezničan, tedaj od doma Slovenec; če se zdaj za nemščino poganja, se je le svojemu rodu izneveril in kot taki ne zasluži spoštovanja. Če sta že mislila nemščino v Beli peči rešiti, bi bila pač doma boljšega zastopnika za svojo reč dobila. Sicer se pa vam Weissenfelserjem za nemščino ni bati. Dasiravno je v vaši fari več slovenskih družin, kot po celem drugim Gorenjskem nemških, imate vendar v cerkvi in v šoli le nemški jezik, in tudi gosposka vam le nemško dopisuje. Kakor se vi slovenščine branite, tako pa mi za nemščino ne maramo; zato tako volimo in na to delamo, da bi vendar enkrat z našimi žulji in davki plačani uradniki z nami v domačem jeziku govorili in dopisovali. In če se že slovenščine tako bojite, pojdite na Koroško, kamor že tako po svojem jeziku in po legi spadate, in prav radi vas bomo dali in pogrešali.“ — „Saj smo že večkrat za to prosili, pa nam je vselej bilo odpovedano“, odgovarja Weissenfelser. „No, potem pa pri nas ostanite, Slovenec je gostoljuben, ne bo vas podil; Slovenec je dobra duša; če se vi nočete slovenskega učiti, se bo pa Gorenjec zavoljo vas malo nemščine naučil, da vam bo ložej svoje vole prodajal!“

Po volitvi so bili nekteri volilci tudi teh misli, da bi poslanca svojega zaupanja, grofa Hohenwarta, naj že postane minister ali ne, enkrat na Blejsko jezero na pogovor povabili, in mu tudi naše potrebe in želje odkritosrčno razložili. To tem bolje, da se nam ne bo reklo, da kar slepo volimo in ker tudi pravico imamo od svojega poslanca zahtevati, da za nas dela in se za nas poteguje.

V prvi vrsti so pri nas gorske in gojzdne zadeve; potlej reguliranje Save na več krajih; mi želimo, da se vojaške in šolske postave

čiti ali tudi povišati, sem ter tje celó kaka zamera izključí to in ono, ali popolnoma zamrla ženski volk ne bo nikdar, za to skrbi že ljubljanski svet sam.

Pri vsem tem je nektera vsaj na videz zeló pobožna, hodi molit in k spovedi, kar jej je pa tudi res treba, čeravno brez vse koristi, ker o popoljšanju ni prej govorjenja, da jej zapre usta — smrt. Pa še ta nič kaj ne mara zánjo, menda pride pónjo le, kedar nima nič družega opraviti in se dolgočasi. V grobu na nji menda strohni vse drugo prej ko jezik, čemur se ni čuditi, ker mora res železen biti. Tudi oči in ušesa, ki so mu lovile plen, se morajo dolgo obdržati, in če bo sodni dan vstala z vsemi trojimi, kakor jih je imela na zemlji, jej bodo še peklena vrata zaprli. Morda se to že zdaj godi, morda je od tod pravljica o „copernicah“, ki po zraku letajo in točo delajo, ker ne morejo ne v nebesa, ne na zemljo, pa tudi v pekel ne; toraj morajo letati po prostoru med vsemi tremi. Če je sploh kako žensko bitje sposobno za „copernico“, je gotovo to v prvi vrsti.

(Dalje prih.)

nekoliko prenarede; nam so odveč davkarski eksekutorji in nepotrebni, ker nikjer davki tako redno ne dohajajo, kakor v radoliškem in kranjskogorskem okraji itd.

Po novinah smo tudi brali, da se je grof Hohenwart zagovarjal proti temu, da je klerikalec. Če tudi je med njegovimi volilci skoraj tretjina duhovnov, vendar nihče ne zahteva, da bi moral duhovnom posebno pogačo peči; le pravičen naj jim bo in zdaj ko imajo že vsi uradniki, učitelji in beriči uredjene plače, naj se še za duhovne potegne, da bodo svojemu stanu primerno plačo dobivali in ne bo treba čakati, da bi Štremajer kake groše iz milosti podaril. —

Zadnje volitve pa so tudi dokazale, da so zdaj naši kmečki možje že dobro izšolani v volitvah in da kmalo duhovnom ne bo treba več kot nadzornikom zraven hoditi. Na vsaki način pa gre duhovnom ta zasluga in jim bo ostalo tudi ime, da so kmeta tudi v tej reči izšolali in izbistrili.

Iz Trsta, 7. julija. Tržaški državni poslanci so: Dr. Wittmann, dr. Rabl, Teuschl in Nabergoj. Če prav Teuschl ni še izvoljen, vendar je njegova volitev v trgovinski zbornici gotova in ga toraj smemo šteti med poslance. Kakor že navedena imena kažejo, ni med njimi nobenega Italijana ni po rodu ni po mišljenji ali po politični barvi. Boj je bil hud v vseh volilnih razredih; v mestu je zmagala ustavoverska, v okolici pa narodna stranka; „progresovci“ so bili povsod potlačeni. Nas najbolj veseli zmaga narodnega kandidata Iv. Nabergoja v tretji volilni skupini. Prevideli smo sicer, da bo zmaga naša, ker so v tej skupini okoličani v veliki večini nasproti meščanskim volilcem (2248 proti 1290), toda nismo mislili, da bo zmaga tako sijajna. Večina tistih meščanov, ki volijo z nami v tej skupini, pošilja v mestni zbor najhujše lahe in tudi med okoliškimi volilci je mnogo lahov in nekaj odpadnikov, med kterimi se odlikuje posebno neka vas, ki je sicer najbolj oddaljena od mesta, pa skoro vsa vdana lahomom in nasprotna narodu svojemu v veliko svojo sramoto. Vendar so Lahii menda sami čutili, da za-nje ne bo nič, in zato se s kandidatom niso precej upali na dan; govorilo se je, da bo kandidoval ta in uni, med temi tudi bivši tržaški župan dr. d'Angeli, nazadnje pa je kandidoval le bivši garibaldinec, mestni svetovalec Leopold Mauroner. Agitacija je bila živahna na obeh stranéh, od slovenske strani popolnem poštena, vlada nas ni pri tem ni podpirala ni ovirala in zmagali smo sijajno!

Volitve se je vdeležilo volilcev 1990. Iv. Nabergoj je dobil 1569 glasov, Leop. Mauroner pa le 314 glasov; razcepljenih je bilo 19 glasov, neveljavnih pa 88 glasov. Zmagali smo toraj še sijajnejše nego pred šestimi leti; nad 1000 glasov večine! S tem je dokazano, da ta volilna skupina bo naša za vselej. Pred šestimi leti so se bili združili lahi obeh strank zoper nas in so volili zmernega laha bar. Morpurgot, pa se propali; letos so si upali le rudečkarji postaviti svojega kandidata, med tem ko se je konservativno-vladna stranka pasivno držala; v prihodnje pa upamo, da se ne bo držala nobena stranka več postavljati nam nasprotnih kandidatov, k večemu če bo kdo kandidoval še na svojo roko. Kar se tiče drugih tržaških poslancev, mislimo, da smo ostali pri starem, le na mestu vladnega dr. Sandrinellija bo drugo skupino zastopal ustavoverni odvetnik dr. Rabelj, slovenski renegat; lah dr. Milanič bi nam bil ljubši, ker je federalist, pa je propal, kakor tudi dr. Pitteri v prvi sku-

pini proti dr. Wittmannu. Sicer pa bo dr. Wittmann ko c. kr. uradnik moral se ravnati po vladi in zato upamo, da nam ne bo nasproten. Na Primorskem so se toraj najhuje blamirali tržaški lahi in — goriški Slovenci. Čast Hrvatov so rešili vzhodni Istrani izbravši si dr. Vitezića, čast Slovencev pa so oteli tržaški okoličani izvolivši Iv. Nabrgoja za svojega poslanca. Ta dva sta edina prava neodvisna Slovana, ki ju pošlje primorska dežela v državni zbor.

Z Gorice, 7. julija. Ne zameri mi, dragi „Slovenec“, da sem bil zadnje tedne pred volitvijo zelo nevoljen ná-te, ker si tako trdovratno metal v svoj koš vse dopise iz naših krajev, ki so se potezali za tega ali onega kandidata. Tudi drugi so se jezili nad teboj, ker nisi hotel reči ne „bev“ ne „mev“, ampak edino le priporočal nam slovo — žalibog zastoj! Zdaj te jaz v imenu vseh somišljenцев prosim odpuščanja, ker spoznali smo, da je bilo tvoje obnašanje v tej zadevi popolnoma taktno in modro.

O izidu volitve ne bom tožil, morda utegne za nas biti še srečen; obžalujem pa pač tu osebno strankarstvo in razpor, ker tu ni šlo za načelo, ampak edino le za osebe kandidatov. Tu Povše — tam Tonkli, po vrhu pa še Winkler — kako se bo priprosti volilec odločil za tega ali onega! Zamera je gotova, jaz sem slišal volilca reči: „jaz bi volil najraje vse tri, ker pa to ne gre, ne bom volil nobenega!“ Veliko je bilo tudi takih, ki so — obdelovani s Povšetom od ene, a s Tonkljem od druge strani — rekli: „zdaj pa lih nalašč ne volim nobenega teh dveh, ampak Winklerja.“ Ko je bila homatija že tako velika, da že nismo prav vedeli kam, se je od neke strani nasvetovalo, naj bi pustili vse tri kandidate ter izvolili si družega, čisto novega; pa ta nasvet ni prodrl, volilci so bili že preveč zagrizeni v tega ali onega kandidata, in tako je bilo do dneva volitve. Se ve, ko bi bil eden od obojih kandidatov, dr. Tonkli ali pa g. Povše javno odstopil ter svojim volilcem priporočil svojega sokandidata, bi Winkler ne bil zmagal. Ali kaj hočete osebni trmi! „Duobus litigantibus tertius gaudet“ — če se dva trgata za kravo, jo tretji lahko molze. Zato bodimo pri vsem tem še veseli, da se nam ni taka zgodila, kakor o zadnjih volitvah za državni zbor Kranjcem, ko so se „mladi“ in „stari“ Slovenci trgali za mandat, vzela jim je pa — nemškutar, zagrizen nasprotnik obojim.

Kar mora vsak goriski domoljub zelo obžalovati, je nasledek teh volitev v drugem obziru: razpor med „Povšetovci“ in „Tonkljevci“ se ni polegel, ampak iz prej podkurjene grmade je švignil zdaj plamen. Politično nasprotstvo se spreminja v osebno sovraštvo, znamenja tega se že kažejo. Naš list „Soča“, kterega smo se bili že navadili, je nehal izhajati, ker ga dosedanjih vrednikov nobeden ne mara več izdajati, in bati se je celo, da se društvo „Sloga“ ne razdré — iz goli osebni mrženj; ena stranka sama zá-se ne more obojega vzdrževati, druga zavoljo prve noče pristopiti in tako vsled osebni mrženj trpi vsa naša reč in lahoni se nam v svojih tukajšnjih listih prav posmehujejo.

Ker smo tako prišli ob svoj list, smo sklenili tem trdnejše se poprijeti vrlega „Slovenca“, od kterega se nadjamo, da bo tudi poročila iz naše zdaj tako zapuščene krajine sprejemal. *)

*) Mi smo z veseljem pripravljani, kakor do zdaj vstrezati vsem željam, in prosim obilne duševne in materialne podpore. Uredn.

Domače novice.

V Ljubljani, 12. julija.

(Zadnjega „Slovenca“) nam je državni pravdnik konfisciral zaradi članka „Streimayr padel“. Nam se ta članek ni zdel nevaren, zato smo ga natisnili.

(Poslanec ljubljanskega mesta) vit. Schneid-Treuenfeldski je včeraj na poti v Kamnik mudil se nekoliko časa v Ljubljani in v čitalnici smo se nekteri osebno seznanili z njim. Zdaj ostane nekoliko časa pri svoji rodovini v gradu pri Kamniku.

(Vabilo udom ljubljanske čitalnice.) Nekteri narodni mestjani, združeni s čitalnico v Kranji, nameravajo v nedeljo 13. dne t. m., ako bo vreme ugodno, izlet v prijazni narodni Kamnik. Naj bi se temu izletu pridružili tudi častiti udje čitalnice ljubljanske. — Tako se glasi pismo predsedstva čitalnice kranjske do predsedstva čitalnice ljubljanske. Ustrezimo uljudnemu vabilu na prijateljski rendezvous.

(Sokolski večer) bode jutri v nedeljo 13. t. m. na vrtu čitalniške restavracije v Ljubljani. Program: 1. Telovadba na drogu. 2. Petje sl. pevskega zbora čitalniškega. 3. Godba. Sl. pevski zbor čitalniški sodeluje iz posebne prijaznosti. Začetek ob 6. uri zvečer. Vstopnina 20 kr. Če bi bilo vreme neugodno, bode veselica drugo nedeljo.

(Iz seje družbe kmetijske 6. dne julija) je došlo „Nov.“ sledeče poročilo: Po želji sl. deželnega odbora se s toplim priporočilom potrebnega sodelovanja pošlje vsem družbinim podružnicam okrožnica, v kateri deželni odbor županstva naše dežele kliče na delo, da se, kolikor mogoče, hitro in dobro izvrši čeželi silno potrebna postava o plemenskih junčih, — nasvetom podružnice postojnske o letošnji razstavi in premiranji govedine v Postojni se večinoma pritrudi in 6. dan oktobra za to razstavo odloči, ako ne bi podružnica kakega tehtnega ugovora zoper ta dan imela; — županstvu v Trnovem poleg Bistrice se podaljša naprošeni obrok za napravo vodnjaka z dostavkom, da to je vsekako zadajji podaljšek; — učitelj Franc Cerar v Blagovici se naprosi, naj začasno sprejme namesto umrlega gosp. Gozzani-a predstojništvo podpeške podružnice in učini vse kar treba, da podružnica po družbinih pravilih si izvoli predstojnika; — podružnicam vinorejskih naših krajev se razpošljejo programi in oglasnice za vinsko razstavo, ki ima letos v jeseni biti na Dunaji; — načrt odbornika gosp. Vičeljna o novem razpisu državnih premij za marljivo nasadbo gozdnega drevja in napravo živih plotov se odobri; — vodstvu ljudskih šol na Premu, v Velesovem, v Št. Jurji pri Kranji in v Šmarji in pa gosp. župniku na Selih pri Šumberku se za darila šolski mladini, ki je posebnost marljivo lovila škodljive metulje in hrošče, dovoli po 10 gl.

Razne reči.

— Čitalnica v Bovcu bode imela dne 13. t. m. v gostilni pri „pošti“ slovesno „besedo“ s plesom in prav obširnimi programom.

— Iz Ribnice se nam piše: 3. t. m. zjutraj ob 9. je v našem trgu pogorela Ažmanova hiša, s kaščo in hlevom vred. Strašna nevarnost je bila za Ribnico; za Bobekovo hišo se je bil že vnel Bosbirtov s slamo pokriti hlev, pa so ga vendar pogasili. Ribničani so se vrlo obnašali, sicer bi bil pogorel celi trg. Na gori fare sodraške pa je tudi nedavno pogorelo 10 hiš.

— Mestni zastop sarajevski je imenoval fzm. Würtemberga, generala Jova-

noviča in uradnika Rotky-a ter Badovčca za častne meščane.

— V Bosni zapade kazni, kdor brez dovoljenja orožje nosi. Sklenilo se je, da se imajo te globe porabiti za podporo revnim Bošnjakom, ki so vsled vojske ob vse prišli.

— Poziv na drugi tečaj „slavjanskega almanaha.“ „Slavjanski almanah“, ki je šel letos prvokrat v goste na sever in na jug med brate Slavjane, sprejet je bil povsod nepričakovano prijazno. Razni veljavni listi, politični in beletristični, razgovarjali so se o tej knjigi enako dobrohotno in ugodno. Tudi oni, kteri so ostro sodili, odobraval so namen „almanahov“, hvalili in priporočevali so nadaljne izdajanje „slavjanskega almanaha“.

Tako ugodno pripoznavanje je napotilo izdajatelja in urednike na izdajo drugega letnika „slavjanskega almanaha“.

Prva skrb pri tem delovanju nam bode, da se doseže namen „almanahov“ vedno popolniše. Na to stran nam bodo v prid lastne skušnje pri prvem letniku in premišljeni soveti, ktere so nam dali presojevalci v javnih listih.

„Almanahu“ je dana velika naloga, ker želi sesnaniti občinstvo z obliko in z duhom, ki se kaže v raznih jezikih slavjanskega plemena. Ali poleg tega prvega in najsplošnejšega namena hoče „almanah“ podajati čitateljem take snovi, ki osvetljujejo posebnosti slavjanske narodnosti.

Zato je za „almanah“ samo tako gradivo pripravno, ki v leposlovnih, če tudi prav kratkih izdelkih označuje mišljenje in čutenje dotičnih narodov, dalje ki v znanstvenih sestavkih opisuje specifične kulturne strani bodisi občeslavjanske, bodisi take, ki so samosvojstva posameznih slavjanskih mej.

Samo po taki poti utegne tudi mala knjiga v velikosti in osnovi „slavjanskega almanaha“ zares pospeševati duševno spoznavanje slavjanskih narodov. Po taki poti primerjamo različnosti slavjanske med seboj, utrjujemo dobre posebnosti ter jih sprejemljemo drug od drugega, kajti noben slavjanski narod ni tako popoln, da ne bi mogel pridobiti na kako stran duševno pri sorodnem narodu.

Po tem je čisto naravno, da vsak pisatelj, ako je Slavjan, pospešuje medsebojno spoznavanje slavjanskega duha. In v tem določenem smislu obračamo se na korist Slavjanstva do pisateljev vseh slovanskih narodnosti, da nam pošiljajo svoje umotvore in znanstvene izdelke.

Slavjansko občinstvo pa prosimo, naj se obilno oglašja za zabavo in poduk zares slavjanskega duha. Najprej je potreba, da se spoznavamo ter se učimo po naravni poti z gradivom v roki izražati sočutje do sobratov. Z obilnim naročilom pa je slednič izdajatelju mogoče skrbeti ne samo za dobro, ampak tudi razmerno debelo in v obliki lepo knjigo.

Knjiga bode obsegala, kakor je iz namena razvidno, kolikor mogoče v vseh slavjanskih pisnih jezikih okoli 24 polleposlovne in znanstvene tvarine z razmerno enakim prostorom za vsak slavjanski narod. Cena ji bode, kakor vlni, za predplačnike 1 gl. 20 n., za književno trgovstvo pa 1 gl. 60 n. Naročevanje se bode sklenilo koncem leta. Knjiga pa izide začetkom novega leta.

Spisi in novci naj se blagovoljno pošiljajo po naslovu: *Radivoj Poznik, Wien, VIII. Florianigasse 17.*

Telegrafične denarne cene 11. julija.

Papirna renta 66.80 — Srebrna renta 68.25 — Zlata renta 78.50 — 1860letno državno posojilo 126.2 — Bankine akcije 822 — Kreditne akcije 267.25 — London 116. — — — Ces. kr. cekini 5.49. — 20-frankov 9.2.0

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.